

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Mf.V.30.059/2024/7.

Felperes: Felperes1

(Cím2)

Felperes jogi képviselője: dr. Rekeny András ügyvéd

(cím6)

Alperes: Alperes1

(cím2)

A per tárgya: kártérítési járadék felemelése

Az elsőfokú bíróság neve és a fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék, 52.M.70.071/2021/90.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Felperes, 91.

Í t é l e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezéseit helyben hagyja.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a felek a fellebbezési eljárásban felmerült költségeiket maguk viselik.

Az ítéltábla megállapítja, hogy a fellebbezési eljárásban felmerült 26.628 (huszonhatezer-hatszázhuszonnyolc) forint illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A másodfokú eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes az alperessel, illetve annak jogelődjével állt munkaviszonyban 1990. december 18-tól vájár munkakörben. A felperes a munkavégzéssel összefüggésben 2001. július 24. napján üzemi balesetet szenvedett, melynek során a dereka meghúzódott. Az üzemi balesetet követően felperes rehabilitációs munkakörbe került. A Tatabányai Munkaügyi Bíróság előtt 5.M.363/2003. szám alatt folyamatban volt perben beszerzett orvosszakértői vélemény a felperes össz-szervezeti munkaképesség-csökkenését 40 %-os, míg üzemi balesetből eredő munkaképesség-csökkenését 20 %-os mértékben állapította meg. A felperesnek 2003. május 26. napjától 20 %-os mértékű vibrációs eredetű munkaképesség-csökkenése állapítható meg, így foglalkozási eredetű munkaképesség-csökkenése összesen 26 %-os. Az alperes 2003. április 22. napján kelt határozatával a kártérítési felelősségét elismerte. A felperes keresetvesztését az alperes 100 %-ban megtérítette, 2003. május 1. napjától havi 15.443 forint összegű keresetvesztési járadékot fizetett, 2014. évre havi 118.622 forint kártérítési járadékot állapított meg.

[2] A felperes munkaviszonya 2010. január 01. napján szűnt meg az alperes által közölt felmondással. 2012. december 7. napján a felperes bányászati keresetkiegészítés megállapítására irányuló kérelmet terjesztett elő a Kormányhivatallal, amely kérelmet a hatóság 2013. április 8. napján hozott határozatával elutasította. Az elsőfokú határozatot helybenhagyó másodfokú határozattal szemben a felperes felülvizsgálattal élt, amely alapján a Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2015. február 12. napján kelt 3.K.27.310/2013/26. számú ítéletével a jogerős határozatot hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú hatóságot új eljárás lefolytatására kötelezte. Az ítélet alapjául szolgáló orvosszakértői vélemény megállapította, hogy a felperes mozgásszervi részkárosodásának mértéke 10 %, össz-szervezeti egészségkárosodásának mértéke 29 %, melyből 24 % mértékű a foglalkozási eredetű össz-szervezeti egészségkárosodás. A Tatabányai Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntését követően a hatóság a felperes részére bányászati keresetkiegészítést állapított meg.

[3] A felperes 2015. szeptember 3-tól munkaviszonyt létesített, majd a 2015. november 15-ei kérelmére tekintettel az alperes ezt követően – keresetvesztés hiányában – a felperes részére keresetkiegészítési járadékot nem folyósított, a korábban folyósított járadék felülvizsgálatára nem került sor.

[4] A felperes egészségi állapotában bekövetkezett változásra tekintettel 2018. szeptember 1-től nem részesül bányászati keresetkiegészítésben. A felperes bányászati keresetkiegészítés-jogosultságának kötelező felülvizsgálata során a Kormányhivatallal elsőfokú szakértői bizottság, mint szakhatóság 2018. augusztus 22. napján kelt véleményével felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértékét 22 %-ban állapította meg. Az elsőfokú határozatot a másodfokú hatóság azzal hagyta helyben, hogy felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 26 %-os mértékű. A jogerős határozattal szemben előterjesztett felülvizsgálati kérelem alapján a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2019. december 17. napján kelt ítéletével a felperes keresetét elutasította, mert a perben beszerzett

orvosszakértői vélemény megerősítette a hatósági eljárás másodfokú orvosszakértői bizottságának álláspontját, a felperes össz-szervezeti egészségkárosodásának mértékét 26 %-ban határozta meg. A felperesnek ekkortól újból keresetvesztesége keletkezett.

[5] A felperes a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság döntését követően az alperestől kártérítésének felélesztését, keresetveszteségének megtérítését kérte. Az alperes 2020. május 5. napján kelt válaszelevelében a felperes kártérítési járadék fizetésére vonatkozó igénybejelentését elutasította, és tájékoztatta a felperest, hogy az egészségi állapota, és a 2001. július 24-én alperesnél bekövetkezett üzemi balesete között nem állapítható meg egyértelműen összefüggés, továbbá az sem, hogy az üzemi balesetből származó egészségkárosodása jelenleg milyen mértékű.

[6] A felperes jelenleg fennálló össz-szervezeti egészségkárosodása 29 %-os, baleseti eredetű egészségkárosodása 5 %-os, foglalkozási eredetű egészségkárosodása 20 %-os, míg baleseti és foglalkozási eredetű egészségkárosodása összesen 24 %-os mértékű.

[7] Az alperesnél a felperes balesetkor öt foglalkoztató szervezeti egység megszűnt, a vele azonos munkakört betöltő munkavállalók hiányára tekintettel, a kártérítési járadék módosításánál az alperesnél ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés (átlagkereset-változás) mértékét kell figyelembe venni. Az alperesnél 2015. novemberét követően bekövetkezett évenkénti szakmai átlagkereset-változásra figyelemmel a felperes 2018. évi elvesztett havi átlagkeresete 379.550 forint, 2019-ben 443.542 forint, 2020-ban 345.874 forint volt. A felperes elért jövedelmére tekintettel az alperes 2018. szeptember 1. és december 31. közötti időszakra számítottan összesen 129.864 forint, 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időszakra számítottan összesen 564.192 forint, míg 2020. január 1. napjától havi 59.077 forint járadékot nem fizetett meg a felperes részére. A felperes 2020. október 12-től a Zrt.1.-vel áll munkaviszonyban.

[8] Az alperesnél a Kollektív Szerződést 2019. december 31. napjával megszüntették és ezt követően az alperes munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződésben (VKSZ) foglaltakat kell alkalmazni. Az alperes a szakszervezettel 2017-ben megkötött megállapodásban 2019-re az átlagos éves bérfejlesztés mértékét 8%-ban határozta meg. Az alperesnél a 2019. évi tényleges átlagkereset-változás mértéke 16,86 %-os volt. 2020-ban az átlagkereset-változás mértéke – korrekció nélkül – mínusz 22,02 % volt.

[9] A felperes a módosított keresetlevelében kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest lejárt keresetveszteségi járadék jogcímén 2018. évre 129.864 forint, 2019. évre 564.192 forint, 2020. évre 1.388.566 forint, míg 2021. évre 1.055.549 forint, valamint 2022. január 1. napjától havi 82.814 forint keresetveszteségi járadék megfizetésére. Kérte továbbá, hogy a bíróság kötelezze az alperest a lejárt keresetveszteségi járadék után 2020. augusztus 1. napjától kifizetés napjáig, a 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:48. § alapján járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamata megfizetésére, továbbá kérte az alperes perköltségben való marasztalását.

[10] A felperes az érvényesíteni kívánt jog körében a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) 174. § és 177. §, 178. §, 179. §, 181. §,

182. §, 183. § és 184. §-ait jelölte meg, valamint a kamatszámítás körében a Ptk. 6:48. §-ára hivatkozott.

[11] Felperes az elévülés tekintetében előadta, hogy a bányászati keresetkiegészítés vonatkozásában peres eljárást kezdeményezett, ezzel mindent megtett igénye érvényesítése érdekében, ezért jogosult a hat hónapon túli járadékra.

[12] Felperes vitatta, hogy össz-szervezeti egészségi állapotában kedvező változás következett be. Hangsúlyozta, hogy a Orvosszakértői Intézetl véleménye a korábban készült szakértői véleményekkel ellentétes.

[13] A felperes jogi érvelésében kifejtette, hogy az alperesnél töltött munkavégzés során üzemi balesetet szenvedett el. Az alperes a régi Mt. 174. §-a értelmében a felperes részére kártérítés jogcímén keresetveszteségi járadék teljesítésére köteles. A felperes korábban jogosult volt bányászati keresetkiegészítésre, melyet a 2018. augusztus 22. napján keletkezett közigazgatási határozat megszüntetett, ezért 2018. szeptember 1. napjától keresetvesztesége keletkezett.

[14] Felperes a perben végezetül nem vitatta, hogy alperes 2018. évben mindösszesen 129.864 forint, míg 2019. évben mindösszesen 564.192 forint járadékot nem fizetett meg részére. A felperes továbbá úgy nyilatkozott, amennyiben a bíróság az alperes álláspontját osztja abban a tekintetben, hogy 2018-ról 2019-re az átlagkereset-változás mértékének meghatározásakor évi 16,86 %-os béremelkedés esetén a 22,02 %-os bércsökkenés figyelembevételével havi 59.077 forint járadékot kellene megfizetnie. Felperes továbbá úgy nyilatkozott, hogy a 22,02 %-os átlagkereset-csökkenés figyelmen kívül hagyása esetén az őt megillető járadék összege – mind a 8 %-os, mind a 16,86 %-os emelkedés esetén – a kereseti kérelmében érvényesített igényt meghaladná, azonban kereseti kérelmén változtatni nem kíván.

[15] A felperes álláspontja szerint az alperes nem hozhatott olyan egyoldalú jognyilatkozatot, amelyben egyoldalúan határozott keresetveszteségének csökkentéséről. E körben a régi Mt. 174. § (1) bekezdésére, valamint 184. § (1) bekezdésére hivatkozott. A 2020. március hónapban végrehajtott elveszett jövedelemben bekövetkezett csökkentést az alperes kizárólag a felperes hozzájárulásával hajthatta volna végre.

[16] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását, valamint a felperes perköltségben történő marasztalását kérte. Kiemelte, hogy a 2019. augusztus 30. napján kelt Orvosszakértői Intézetl Igazságügyi Orvosszakértői Vélemény rögzítette, igazságügyi orvosszakértői eszközökkel nem állapítható meg teljes bizonyossággal, hogy felperes megbetegedései korral járó, sorsszerű megbetegedések, vagy az állapot kialakulásában szerepe volt korábbi munkavégzésének esetleges baleseti eredetnek is. Az alperes hangsúlyozta, hogy a rendelkezésre álló iratok alapján megállapítható, hogy a felperes össz-szervezeti egészségi állapotában kedvező irányú változás következett be, amelyre figyelemmel a bányászati keresetkiegészítés megszüntetésre került.

[17] Az alperes hivatkozott arra, hogy 2020. január 1. napjától a társaság munkavállalóira a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés előírásai vonatkoznak. Az alperes kifejtette, hogy a 43/2019. (XI. 19.) Igazgatósági határozatban a humán folyamatok végrehajtása körében az Igazgatóság felhatalmazta az elnök-vezérigazgatót a munkavállalók munkaszerződéseinek közös megegyezéssel történő módosítására. Ennek során a munkavállalókkal megtörtént a munkaszerződés módosításra vonatkozó egyeztetés, mely eredményeként valamennyi munkavállaló (111 fő) a felajánlott munkaszerződés módosítást elfogadta. A fenti intézkedések eredményeként a megvalósult bérváltozás mértéke 2020. évben -33 % volt.

[18] Az alperes álláspontja szerint a bérváltozás a felperest is érintette. A felperes által balesetének időpontjában betöltött munkakör, illetve ezen munkakörhöz tartozó szakmai átlagkereset megszűnt. Az alperesnél a földalatti tevékenység, majd a Bányaüzem, mint önálló szervezeti egység is megszűnt.

[19] Az elsőfokú bíróság a 90. számú ítéletével az alperes által a felperes részére folyósított járadék összegét 2018. szeptember 1. és 2018. december 31. közötti időtartamra havi 32.466 forint; 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időtartamra havi 47.016 forint; míg 2020. január 1. napjától havi 59.077 forint összegben állapította meg, és kötelezte az alperest, hogy minden hónapban előre esedékesen, a hónap 10. napjáig 59.077 forint kártérítési járadékot fizessen meg felperesnek. Alperes az első járadékreszt 2024. október 10. napjáig köteles megfizetni felperesnek. A bíróság megállapította, hogy 2018. szeptember 1. és 2024. szeptember 30. közötti időszakra számítottan alperesnek felperes irányába 4.061.445 forint lejárt járadék tartozása keletkezett, ezért kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg felperesnek 4.061.445 forint lejárt járadékot, valamint ezen összeg után 2021. szeptember 15. napjától a kifizetés napjáig járó késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

A lejárt összegű, valamint a folyamatosan fizetendő keresetveszteségi járadék vonatkozásában megállapította, hogy az a fellebbezésre tekintet nélkül végrehajtható.

A bíróság kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 29.536 forint perköltséget.

[20] Az elsőfokú bíróság a keresetről a régi Mt. 11. §, a 76. § (1), (2) és (5) bekezdése, a 82. § (2) és (3) bekezdése, a 152. § (1) bekezdése, a 174. § (1) bekezdése, a 177. § (1) bekezdése, a 178. § (1)-(5) bekezdése, 179. § (1) bekezdése, valamint a 184. § (1), (3) és (4) bekezdései alapján határozott.

[21] Az elsőfokú bíróság a perben elsődlegesen a felperes által az elévülés vonatkozásában hivatkozott érvelést vizsgálta a régi Mt. 11. § (2) bekezdés alapján. Felperes előadta azokat a körülményeket, amelyekkel igazolni kívánta, hogy igénye érvényesítésével nem késlekedett, ezért jogosult érvényesíteni a hat hónapon túli igényét. A bíróság e körben rögzítette, hogy az alperes a felperes által e körében kifejtett érvelésével szemben védekezést nem terjesztett elő. A felperes által érvényesített igények vonatkozásában felmerülő hat hónapos határidő nem elévülési jellegű, a bíróságnak nem kellett hivatalból vizsgálnia, hogy a felperest terheli-e

mulasztás a hat hónapon túli igénye érvényesítésében. Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetés keretében erről a körülményről a feleket tájékoztatta.

[22] Az elsőfokú bíróság ezt követően azt vizsgálta, hogy a felperes egészségi állapotában bekövetkezett-e javulás. Ennek vizsgálatára szakértői bizonyítást folytatott le, és a perben kirendelte orvosszakértőtől igazságügyi orvosszakértőt, aki az igazságügyi orvosszakértői lelet és véleményében megállapította, hogy a felperes össz-szervezeti egészségkárosodása 29 %-os, a baleseti eredetű egészségkárosodása 5 %-os, a foglalkozási eredetű egészségkárosodása 20 %-os, a baleseti és foglalkozási eredetű egészségkárosodása összesen 24 %-os mértékű. A felperes az igazságügyi orvosszakértői véleményt elfogadta, az alperes az abban foglaltakat vitatta, ezért az elsőfokú bíróság elrendelte a szakvélemény kiegészítését és a szakértőt személyesen is meghallgatta. Figyelembe vette, hogy jelen perben a felek nem kívántak igénybe venni magánszakértőt, illetve más eljárásban kirendelt szakértőt, a korábbi szakértői vélemények jelen perben csak okirati bizonyítéknak minősülhettek. A felperes egészségi állapotának megítélése szakkérdés, a bíróság döntése meghozatalának alapjául a rendelkezésre álló aggálytalan szakvéleményt fogadta el.

[23] Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem jogalapjának vizsgálata körében rögzítette, hogy a felperes a kereseti kérelmében a vélelmezett – az alperesi adatszolgáltatást követően a tényleges – béremelést vette figyelembe. Az a körülmény, hogy a felperes kérelmére az alperes a keresetkiegészítési járadék folyósítását szüneteltette, azt eredményezi, hogy az alperes 2015-2019. között az átlagkereset-emelkedést, míg 2020-ban az átlagkereset-csökkenést a felperes járadékánál nem tudta érvényesíteni. A felperes állításával ellentétben – járadékfolyósítás hiányában – az alperes nem csökkentette egyoldalúan a felperes járadékát. Az alperes a felperes egészségi állapot-javulására tekintettel a járadékot nem kezdte el újra folyósítani, a szüneteltetés kezdetétől az átlagkeresetváltozást nem számolta el, ezért a bíróságnak a perben az alperesnél évek során bekövetkezett átlagkeresetváltozások figyelembevételével kellett megállapítania a felperes keresetveszteségének mértékét.

[24] A keresetveszteség mértékének meghatározásánál az elsőfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy a perbíróság előtt számos hasonló tárgyú per indult, amelyek közül az 52.M.70.045/2020. számú perben könyvszakértői vélemény beszerzésére került sor. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy 2018-ról 2019-re az alperesnél a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés mértéke 16,86 %-os volt, amely bérfejlesztést a felperes járadékának meghatározásakor az Mt. 184. § rendelkezése alapján az alperesnek figyelembe kell venni. Az alperes a perben végül nem vitatta, hogy 2019-ről 2020-ra az átlagkereset az alperesnél 22,02 %-kal csökkent, ezért a bíróság felek egyező előadása alapján megállapította, hogy az alperesnél az átlagkereset 2019-ről 2020-ra 22,02 %-kal csökkent.

[25] Az elsőfokú bíróság a felperes járadékigénye tekintetében azt vizsgálta, hogy az alperesnél a 2020. év tekintetében bekövetkezett munkabércsökkenés a felperes járadékára kihatott-e. Ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy a felperes járadékának éves felülvizsgálata során az alperesnek a nála megvalósult átlagkereset-változást kellett alapul vennie. A munkavállalók átlagkeresetének változása – a régi Mt. 76. § (5) és 82. § (1) bekezdése alapján – a munkaszerződés módosítását jelentette, függetlenül attól, hogy annak írásba foglalására sor került-e, vagy az alperes által foganatosított béremelést a munkavállalók ráutaló magatartással elfogadták. Ennek megfelelően a régi Mt. 184. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott munkabérnövekedés mögött minden esetben a munkavállalók

munkaszerződésének módosítása áll. A régi Mt. 184. §-a nem írja elő a munkáltató kötelezettségeként, a kártérítés módosításának feltételeként, hogy a munkáltató a járadékosokkal a munkabér változtatásról egyeztessen, azaz önmagában az átlagkereset változása kihat a járadékosokra. Az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy a régi Mt. 184. §-a alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 241. §-ára figyelemmel a munkáltató lényeges körülményeiben bekövetkező változás esetén is kérhető a megállapított kártérítési járadék módosítása.

[26] Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperes egyoldalúan nem módosította a kártérítési járadék összegét. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnél bekövetkezett 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás kihatott a járadék összegének meghatározására, a járadék összegének számításakor figyelembe kellett venni.

[27] Az elsőfokú bíróság a 2019. és 2020. évi átlagkereset-változás mértéke, illetőleg az annak meghatározása során követendő módszertan vizsgálatá tekintetében a régi Mt. 184. § (4) bekezdésének alkalmazásával járt el és megállapította, hogy az alperesnél a baleset előtt foglalkoztató szervezeti egység megszűnt és a baleset előtti munkakörével azonos munkavállaló nincs, a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés (átlagkereset-változás) mértéke az irányadó a járadék megállapításakor.

[28] Az elsőfokú bíróság a felperes térülései tekintetében az alperes e körben előterjesztett ellenkérelem-változtatás iránti kérelmét indokolt végzésével elutasította, ezért az ítéletben az alperes ezen érvelését nem vette figyelembe. A perben a felperes kérésére, a bíróság felhívására az alperes a 2021., 2022. és 2023. évekre vonatkozó bérfejlesztési adatokat bejelentette, a felperes azonban az alperesi adatok ismeretében kereseti kérelmét nem változtatta meg, a közölt adatokra a perben a továbbiakban egyik fél sem hivatkozott, ezért a bíróság ezeket az átlagkereset-változásra vonatkozó adatokat ítélete meghozatalakor nem vette figyelembe.

[29] A felperes a 2018. és 2019. évi lejárt járadék vonatkozásában az alperes számítását elfogadta, a 2020. év tekintetében az alperes által +16,86 % és -22,02 % mértékkel elvégzett számítás metodikáját és összegszerűségét nem vitatta, és azt sem vitatta, hogy az így kiszámított 2020. évi járadék összegét kell figyelembe venni a további évek vonatkozásában is, ezért a bíróság az alperesi számítás szerint marasztalta alperest. A felperes 2018. szeptember 1. napjától kérte újra folyósítani kártérítési járadékát, amely kérelemnek az alperes nem tett eleget, és felperes részére a szüneteltetés megszüntetése iránti kérelmet követően sem folyósított járadékot. A felperest 2018. szeptember 1. és 2018. december 31. közötti időszakra számítottan 129.864 forint (4 x 32.466); 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időszakra számítottan 564.192 forint (12 x 47.016); míg 2020. január 1. és 2024. szeptember 30. közötti időszakra számítottan 3.367.389 forint (57 x 59.077), azaz mindösszesen 4.061.445 forint lejárt járadék illeti meg, amelynek, valamint a 2021. szeptember 15. napjától számított késedelmi kamatnak a megfizetésére kötelezte a bíróság az alperest. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a jövőre nézve havi 59.077 forint kártérítési járadék megfizetésére kötelezte az alperest azzal, hogy az első járadékrész 2024. október 10. napján esedékes. A bíróság felperes kereseti kérelmét ezt meghaladóan elutasította.

[30] Az elsőfokú bíróság a perköltség viseléséről a pernyertesség-pervesztesség (41%-59%) arányában a felperesre terhesebb mértékben rendelkezett.

[31] A felperes törvényes határidőn belül fellebbezéssel élt, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését kérte, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítani. Másodlagosan kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetveszteségi járadék összegének felemelését 2022. január 1. napjától havi 82.814 forintra, és ennek, valamint a lejárt járadék és annak törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére kötelezni az alperest, továbbá az az első- és másodfokú perköltség megfizetésére.

[32] Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet sérti a régi Mt. 152. §, a 177. § (1) bekezdését, a 179. § (1) bekezdését, valamint a 184. § (1) és (3) bekezdését, továbbá a Pp. 279. § (1) bekezdését is. A másodfokú bíróságtól gyakorolni kért felülbírálati jogkörként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 369. § (3) a), c) pontját és d) pontját jelölte meg.

[33] A felperes fellebbezésében vitatta, hogy 2020. január 1. napjától a felperesre a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződést kell alkalmazni, illetve, hogy ezen szerződésnek a rendelkezései alapján az alperes munkavállalóinak átlagkeresete csökkent, amely kihatott a keresetveszteségi járadékának számítására is. A korábbi kollektív szerződés megszüntetése és a Villamosenergia-ipari Ágazati Kollektív Szerződés alkalmazásának elfogadása is az igazgatóság belső utasításán alapul, erre tekintettel jogi álláspontja az, hogy alperes belső szabályzatban nem korlátozhatja a keresetveszteségi járadék fizetési kötelezettségét, mert a munkáltatói belső utasítás nem tekinthető jogszabálynak, a belső szabályozás pedig nem korlátozhatja a munkáltató törvényben előírt fizetési kötelezettségét. Jogi álláspontja alátámasztásaként hivatkozott a Kúria EH 2016.M.12. számú határozatra (Mfv.I.10.221/2015.), melynek értelmében a munkáltató belső szabályzata nem korlátozhatja a munkáltató munkahelyi balesetből származó kártérítés megfizetésére irányuló kötelezettségét.

[34] A felperes álláspontja szerint az „új” kollektív szerződés kondíciói vele szemben nem hatályosak, a keresetveszteségi járadék számításánál, és az elmaradt jövedelem meghatározásánál annak rendelkezéseit figyelmen kívül kell hagyni. A régi Ptk. 241.§ rendelkezései nem alkalmazhatóak, mert alperes nem bizonyította a perben, hogy lényeges jogos érdekeit sértené a korábbi megállapodásunk, hiszen a fenti jogi helyzetet maga alperes idézte elő. A kollektív szerződés hatálya a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 279. § (3) bekezdése értelmében a munkáltatóra és a szerződést kötő érdekképviselői szervezet tagjára terjed ki. A felperesre, mint károsultra nézve nem terjed ki annak személyi hatálya, mivel a felperes a megállapodást megelőző tárgyalásokban nem vehetett részt.

[35] A bércsökkenés nem igazolható, hiszen míg a munkabér csökkent, a bércsökkenés béren kívüli juttatásokkal kompenzálták. Az alperes nem igazolta a perben, hogy tényleges bekövetkezett volna az átlagkereset csökkenés. A peres eljárás során a felperes vitatta, hogy - 33%-os, illetőleg -22,02%-os mértékű lett volna a bércsökkenés 2020. évben. A bíróság ennek ellenére a szakértői bizonyítást mellőzte, a perben alperes által csatolt Adószakértő

Kft.1 (eljáró szakértő: szakértő2) másik munkaügyi perben beszerezett szakvéleménye és szakvélemény-kiegészítései a bércsökkenés vonatkozásába aggályosak voltak, így nem voltak alkalmasak arra, hogy a bíróság az ítéleti tényállást a fenti bizonyítási eszközök segítségével megállapítsa.

[36] A felperes és az alperes között nem áll fenn munkaviszony, ebből következően nem lehet az elmaradt jövedelem és a keresetvesztés körében tett munkáltatói intézkedésekkel kapcsolatosan azt a jogi következtetést levonni, hogy azok legalább ráutaló magatartással létrejött munkaszerződés módosítások voltak. A 2019. évi bérváltozás tekintetében a régi Mt. 184. § (4) bekezdés rendelkezésének helyes alkalmazása mellett arra a jogi álláspontra lehet jutni, hogy a szervezeti egység megszűnése esetén a kártérítés módosításánál a munkáltatónál a károsulttal azonos munkakört betöltő munkavállalók, ilyen munkavállalók hiányában pedig a munkáltatónál ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztésének (átlagkeresetének) mértéke az irányadó. Hivatkozik arra, hogy a régi Mt. 179. § (1) bekezdése alapján az elmaradt munkabér összegének megállapításakor a munkajogi átlagkereset számítására vonatkozó szabályok, a régi Mt. 152. § alapján kell eljárni. Az átlagkereset meghatározása során az utolsó négy naptári negyedévnek azokat a negyedéveket kell tekinteni, amelyekben a munkavállaló a munkaviszony fennállása alatt a munkavégzése alapján utoljára munkabérben részesült (BH1995. 192.).

[37] Felperesi álláspont szerint az alperes bizonyítási kötelezettsége volt az elsőfokú eljárásban annak bizonyítása, hogy a munkavállalók munkabére (elvesztett jövedelem). Ennek alperes a perben nem tett eleget, a felajánlott bizonyítékok nem voltak alkalmasak a fentiek bizonyítására, az elsőfokú bíróság a Pp. 279. § alapján jogszabálysértően állapította meg, hogy az alperesi előadás (táblázat) megalapozott e körben. Erre tekintettel kérte felperes a Pp. 381. § alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését, és új bizonyítási eljárás lefolytatását, új határozat meghozatalát.

[38] A felperes másodlagos indítványa az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított, felemelt, 2022. január 01. napjától járó keresetvesztéségi járadék összegére vonatkozott. A felperes az elsőfokú bíróság indokolását nem tartotta megalapozottnak. Kétségtelen, hogy 2020. március 01. napján a felek közötti folyósítás „szünetelt”, figyelemmel arra, hogy a felperes jelentette be a volt munkáltató felé, hogy nincs keresetvesztése. Azonban az ezt követő években az alperes nem adott tájékoztatást az elvesztett jövedelem változásáról. A járadék csökkentéséről a felek a régi Mt. 184. § (1) bekezdésében foglaltak figyelembevételével dönthettek. Ebben a körben nem jött létre megállapodás 2020. március 01. napját követően, erre figyelemmel 2020. évtől az elvesztett jövedelem, így a járadék összegének csökkentése nem volt alapos.

[39] A fellebbezés megalapozottsága esetén a lejárt járadék összege 2022. január 01. napjától 2024. november 30. napjáig, a fellebbezés benyújtásáig 35 havi lejárt járadékösszeg keletkezett, ennek különbözeti összege (82.814 forint – 59.077 forint = 23.737 forint, 35 hónap x 23.737 forint= 830.795 forint) 830.795 forint, melynek megfizetésére az alperes köteles, ezen felül 2024. december 01. napjától havi 82.814 forint összegű keresetvesztéségi járadék megfizetésére.

[40] A felperes tárgyalás tartását nem kérte.

[41] Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő, a fellebbezés kézhezvételét követően képviseleti jogosultságának fennállta alatt bejelentette, hogy a jogi képviselő képviselet jogosultsága 2024. december 31-ig áll fenn.

[42] A felperes fellebbezése nem megalapozott.

[43] A másodfokú bíróság a Pp. 376. § (1) alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el, megállapította, hogy a Pp. 379. §-ban, illetve a 380. §-ban írt kötelező hatályon kívül helyezési ok a perbeli esetben nem merült fel.

[44] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a felperes egészségkárosodásának bekövetkezése, valamint a felek közötti munkaviszony megszüntetésének időpontjára tekintettel helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a kereset elbírálása során kizárólag a régi Mt. kártérítésre vonatkozó rendelkezései alkalmazandók.

[45] A másodfokú bíróság a felperes elsődleges fellebbezési kérelmét megvizsgálta és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság nem sértette meg a Pp. 279. §-ában írtakat, nem merült fel a Pp. 381. § alapján az elsőfokú eljárás megismétlésének szükségessége.

[46] Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy a felperes módosított kereseti kérelmében 2018. szeptember 1-től kérte kártérítési járadék megfizetésére kötelezni az alperest, és ezen marasztalásra irányuló kereseti kérelem jogalapjaként feltüntette a régi Mt. 152. §-át, a 174. §-át, 177. §-át és 184. §-át. A felperes kifejtette a jogi érvelését, csatolta okirati bizonyítékait, melyeket az elsőfokú bíróság a Pp. 279. §-ban foglaltaknak megfelelően értékelt, a hivatkozott anyagi jogszabályok helyes értelmezésével.

[47] A másodfokú bíróság rámutat arra, hogy a felperes másodlagos határozott fellebbezési kérelme kizárólag a 2022. január 1-től megállapított keresetkiegészítési járadék felemelésére irányul, 2018. szeptember 1-től 2021. december 31-ig terjedő időszakra vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletében megállapítottakat nem érinti. A másodfokú bíróság a fellebbezési korlátokra tekintettel a fellebbezéssel nem érintett ítéleti rendelkezéseket a Pp. 370. § (1) bekezdés alapján nem vizsgálhatja felül.

[48] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a fellebbezési kérelmében tévesen hivatkozott arra, hogy az alperes a felek által peren kívüli megállapodással a felperes javára megállapított, az alperest terhelő kártérítési járadékfizetési kötelezettséget, illetve annak teljesítését egyoldalúan módosította. A felperes a 23/1991. (II. 9.) Korm. rendelet alapján bányászati keresetkiegészítésre vált jogosulttá, és keresetvesztés hiányában saját maga kérte az alperes által folyósított járadék szünetelését 2015. november 15-ei levelében. A 23/1991. (II. 9.) Korm. rendelet alapján folyósított ellátás idején, 2018. augusztus 31-éig a felperesnek keresetvesztése nem keletkezett.

[49] Megállapítható, hogy a felperes, valamint az alperes között megállapodás jött létre a felperes keresetkiegészítési járadékának szünetelése tekintetében, amelynek tartalmát a felek

a perben nem vitatták. A másodfokú bíróság arra vont le következtetést, hogy a felperes 2018. szeptember 1-től a körülményeiben bekövetkezett változásra tekintettel, a keresetvesztés igazolására figyelemmel vált jogosulttá ismételten a keresetkiegészítési járadékra, melynek összecszerűségét a felek egyező számításai szerint 2021. december 31-éig terjedő időszakra a felperes fellebbezése sem érintette.

[50] A másodfokú bíróság figyelemmel volt a régi Mt. 184. § (1), (3) és (4) bekezdéseire, amely szerint, ha a kártérítés megállapítása után változás következik be a sérelmet szenvedő munkavállaló lényeges körülményeiben, mind a károsult, mind a munkáltató, illetőleg felelősségbiztosítás alapján nyújtott kártérítés esetén a biztosító a megállapított kártérítés módosítását kérheti. A felperes által sem vitatottan az alperesnél a perben érintett időszakban az a szervezeti egység, ami a felperes munkavégzési helye volt megszűnt, a felperessel azonos munkakört betöltő munkavállalók hiányában az alperesnél ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés mértéke az irányadó a járadék összegének megállapításánál.

[51] A másodfokú bíróság megállapította, hogy a felperest 2018. szeptember 1-től megillető járadék összecszerűségének vizsgálatakor az elsőfokú bíróság igazságügyi könyvszakértői véleményt szerzett be, annak kiegészítését is elrendelte, ezért megalapozatlan a felperesi hivatkozás az igazságügyi könyvszakértői vélemény hiányára vonatkozóan.

[52] A másodfokú bíróság az összecszerűség tekintetében a részletes, alapos elsőfokú bizonyítási eljárás során beszerzett igazságügyi könyvszakértői véleményre, a felek számításaira, a felperes által a megtérüléseket igazoló okirati bizonyítékokra figyelemmel jutott arra a megállapításra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében levezetett számítások helyesek, a régi Mt. 184. § (3), (4) bekezdéseiben írtaknak megfelelnek. Az elsőfokú bíróság megalapozottan állapította meg, hogy 2018-ról 2019-re az alperesnél a ténylegesen megvalósult átlagos éves bérfejlesztés mértéke 16,86 %-os volt, 2019-ről 2020-ra az átlagkereset az alperesnél 22,02 %-kal csökkent. A felperest a fentiek szerint igazolt bérváltozásokra figyelemmel 2018. szeptember 1. és 2018. december 31. közötti időszakra számítottan 129.864 forint (4 x 32.466); 2019. január 1. és 2019. december 31. közötti időszakra számítottan 564.192 forint (12 x 47.016); míg 2020. január 1. és 2024. szeptember 30. közötti időszakra számítottan 3.367.389 forint (57 x 59.077), azaz mindösszesen 4.061.445 forint lejárt járadék illeti meg, a jövőre nézve havi 59.077 forint.

[53] A felperes tévesen hivatkozott arra, hogy az alperesnél ténylegesen megvalósult bérváltozásokat csak a 2018-2019. évek tekintetében kell figyelembe venni, amikor béremelkedés valósult meg, és a 2019-2020-ra vonatkozó bércsökkenés nem hat ki a felperest megillető járadék összegére. A felperes 2018. szeptember 1-től kérte a keresetkiegészítési járadék újbóli folyósítását, ezért a régi Mt. 184. § (1), (3) és (4) bekezdéseiben foglaltak az irányadóak a 2018. szeptember 1-ét követő perbeli időszakra vonatkozóan, nem csak a 2019-es évre megvalósult átlagkereset emelkedést, hanem a 2020. évben ténylegesen megvalósult, igazolt átlagkereset csökkenést is figyelembe kellett venni. Az elsőfokú eljárásban a felperes kérésére, a bíróság felhívására az alperes a 2021., 2022. és 2023. évekre vonatkozó bérfejlesztési adatokat bejelentette, a felperes azonban az alperesi adatok ismeretében kereseti kérelmét nem változtatta meg, az elsőfokú bíróság ezt szem előtt tartva, a Pp. 342. §-ban rögzítetteknek megfelelően hozta meg határozatát.

[54] A másodfokú bíróság hangsúlyozza, hogy a perbeli tényállás eltér az Mfv.VIII.10.091/2022/5., az Mfv.VIII.10.137/2022/6., az Mfv.VIII.10.052/2023/6., az Mfv.V.10.003/2024/7., az Mfv.V.10.081/2024/4. és az Mfv.V.10.003/2024/7. számú ítéletek tényállásaitól, mivel a perbeli esetben a felperes jelentette be az alperesnél a körülményeiben bekövetkezett változást, azt, hogy nincs keresetvesztesége és erre tekintettel a felperes kérte 2015. november 15-ei levelében az alperestől, hogy ne folyósítsa a keresetveszteségi járadékot. A felperes a bányászati keresetkiegészítésre való jogosultságának megszűnését követően 2018. szeptember 1-től kérte újból az alperestől a körülményeiben bekövetkezett újabb változásra hivatkozva a keresetveszteségi járadék folyósítását. A perbeli esetben az alperes nem módosította egyoldalúan a felperes részére korábban folyósított keresetveszteségi járadékot, annak folyósítását a felperes kérésének megfelelően szüneteltette 2015-től, mert a felperesnek nem jelentkezett keresetvesztesége saját nyilatkozata szerint 2018. augusztus 31-ig.

[55] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a fentiekben hivatkozott anyagi jogszabályokat helyesen alkalmazta és a Pp. 279. §-át sem sértette meg. Az alperes bizonyította, hogy nem csökkentette egyoldalúan a felperest megillető keresetveszteségi járadékot. A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a Pp. 383. § (2) bekezdésére, a 386. § (4) bekezdésére utalva helyes indokaira tekintettel helyben hagyta.

[56] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperesnek a fellebbezési eljárásban perköltsége nem merült fel, a pereszes felperes a fellebbezési eljárásban felmerült költségeit maga viseli.

[57] A másodfokú eljárással összefüggésben a Pp. 21. § (3) a) pontja és az (5) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (1) bekezdése és 46. § (1) bekezdése alapján 26.628 forint feljegyzett fellebbezési illetéket a Pp. 83. § (1) bekezdése és a 102. § (1) bekezdése szerint az állam viseli, mivel a felperes munkavállalói költségkedvezményre jogosult.

[58] Az ítélet ellen a Pp. 365. § (2) bekezdésében foglaltak szerint nincs helye fellebbezésnek.

Győr, 2025. január 14.

Dr.Mózsa Gábor s.k.
a tanács elnöke

Dr.Bartus Erika s.k.
előadó bíró

Dr.Kovács Zsolt s.k.
bíró